

**Školní vzdělávací program
pro základní školu speciální
zpracovaný dle RVP ZŠS**

**Vzdělávání žáků se středně
těžkým mentálním postižením
a vzdělávání žáků s těžkým mentálním
postižením a souběžným postižením
více vadami**

2. verze

**Základní škola, Jablonec nad Nisou,
Liberecká 1734/31,
příspěvková organizace**

Obsah

1. Identifikační údaje
 2. Charakteristika školy
 - 2.1. Úplnost a velikost školy, umístění
 - 2.2. Vybavení školy
 - 2.3. Charakteristika pedagogického sboru
 - 2.4. Charakteristika žáků
 - 2.5. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce
 - 2.6. Spolupráce s rodiči žáků ZŠ speciální
 - 2.7. Spolupráce s dalšími partnery
 3. Charakteristika ŠVP
 - 3.1. Zaměření školy
 - 3.2. Vzdělávání žáků s jiným zdravotním postižením nebo s kombinací postižení
 4. Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením
 - 4.1. Výchovné a vzdělávací strategie
 - 4.2. Začlenění průřezových témat
 - 4.3. Učební plán pro žáky se středně těžkým mentálním postižením
 - 4.4. Učební osnovy
 5. Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami
 - 5.1. Výchovně vzdělávací strategie
 - 5.2. Učební plán pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami
 - 5.3. Učební osnovy
 6. Hodnocení žáků
 - 6.1. Způsob hodnocení žáků
 - 6.2. Kritéria hodnocení žáků
 - 6.3. Metodický pokyn pro hodnocení žáků základní školy speciální
 - 6.4. Vysvědčení
 7. Autoevaluace školy
- Příloha – ŠVP pro přípravný stupeň ZŠ speciální

1. Identifikační údaje

1 Identifikační údaje

Předkladatel:

Název školy: Základní škola

Adresa školy: Jablonec nad Nisou, Liberecká 1734/31, příspěvková organizace

Jméno ředitele: Mgr. Fronika Burešová

Kontakty: tel. 483 317 588, e-mail: sekretariat@specialniskola-jbc.cz

IČO: 60 25 41 90

RED-IZO : 600 023 389

Škola zařazena do sítě: 19. 6. 1996 č. j.:144/96s-JN

Koordinátor tvorby ŠVP : Mgr. Fronika Burešová

Zřizovatel:

Název a adresa: Liberecký kraj, Liberec 2, U Jezu 642/2a, 461 80

IČO zřizovatele: 70 891 508

Kontakty: tel. 48522630, e-mail: info@kraj-lbc.cz

Školská rada projednala: 24. 06. 2013

Pedagogická rada projednala: 02. 09. 2013

Platnost dokumentu od: 03. 09. 2013

razítko:

podpis ředitele školy:

Mgr. Fronika Burešová

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy, umístění

Jsme škola státní, plně organizovaná. Zřizovatelem školy je Liberecký kraj. Máme 10 ročníků základní školy speciální a třídu přípravného stupně základní školy speciální. Součástí školy je také 1. – 9. třída základní školy praktické s přípravnými třídami pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, speciálně pedagogické centrum (dále jen SPC), školní družina, školní kuchyň s jídelnou a výdejnu obědů.

Základní škola speciální (dále jen ZŠS) má kapacitu 42 žáků. Základy vzdělání zde získávají žáci se středním, těžkým a hlubokým mentálním postižením, postižením více vadami a autismem. Výuka v ZŠS probíhá od 1. do 10. ročníku.

Přípravný stupeň ZŠS má kapacitu 6 dětí. Umožňuje přípravu na vzdělávání dětem se středním nebo těžkým mentálním postižením, postižením více vadami a autismem ve věku od 5 let až ve třech postupných ročnících.

Péči žákům poskytují také pracovníci příslušných SPC.

Veškerá pedagogická činnost probíhá ve třech budovách. Budovy se nacházejí v ulicích **Liberecká 31** (ředitelství školy, ZŠ praktická, 1 třída ZŠ speciální), **J. Hory 33** (třídy ZŠ speciální, přípravný stupeň ZŠS, výdejna obědů) a **Polní 10** (třídy ZŠ speciální, přípravné třídy, SPC, školní kuchyň s jídelnou).

Budovy Liberecká 31 a Polní 10 jsou umístěny v centru města v blízkosti zastávek MHD (autobusu i tramvaje z Liberce). Budova J. Hory 33 se nachází v centru sídliště Mšeno blízko přehrady také nedaleko zastávky MHD, s možností příjezdu autem až k budově (přivážení imobilních žáků rodiči i sociálním automobilem).

2.2. Vybavení školy

Budova v ulici Liberecká 31

V přízemí budovy se nachází jedna třída ZŠ speciální, vybavená několika počítači a interaktivní tabulí pro práci žáků. V dalších patrech jsou umístěny třídy ZŠ praktické a ředitelství školy. Žáci třídy ZŠ speciální mohou v budově využívat tělocvičnu, plně vybavenou cvičnou kuchyňku, dílnu pro práci se dřevem, kovem a plastem, keramickou dílnu s vypalovací pecí i počítačovou učebnu.

Žáci ZŠ speciální využívají pro vstup do budovy vchod z ulice Liberecká. Na obědy docházejí žáci s dohledem do školní jídelny v budově Polní 10. Pro hodiny tělesné výchovy využívají hřiště školy.

Budova v ulici J. Hory 33

V budově je umístěno pět tříd ZŠ speciální. Vstup do budovy je bezbariérový, s prostornou šatnou pro žáky. V přízemí budovy se nacházejí dvě bezbariérové třídy, kam docházejí kombinovaně postižení žáci. V přízemí se nachází terapeutická místnost Snoezelen, rehabilitační místnost a pracovna logopeda. V jedné ze tříd probíhá činnost odpolední družiny.

V prvním patře jsou tři třídy a učebna s interaktivní tabulí.

Třídy jsou vybaveny didaktickými a kompenzačními pomůckami, každá třída je vybavena počítačem.

Budova se nachází v klidové zóně nedaleko jablonecké přehrady, s povolením k vjezdu pro rodiče žáků a nutnou obsluhu. Zadní část budovy je obklopena poměrně rozsáhlou oplocenou zahradou s pískovištěm, stromy a několika záhonky pro pěstitelské práce žáků.

Budova v ulici Polní 10

V budově jsou umístěny dvě třídy ZŠ speciální, dvě přípravné třídy pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, školní kuchyň s jídelnou a SPC. Vstup do budovy je bezbariérový, se šatnou pro žáky. V přízemí se nacházejí dvě třídy ZŠ speciální a jídelna, rehabilitace, pracovní logopeda a ergoterapeuta. Školní kuchyň je umístěna v suterénu budovy. Třídy jsou rozděleny na učebnu a prostor pro relaxaci a jsou vybaveny speciálními pomůckami a počítači. K oběma třídám přiléhá bezbariérové WC se zvedákem a umývárna se sprchou.. Jedna ze tříd se využívá pro činnost odpolední družiny.

V prvním patře jsou umístěny dvě přípravné třídy a SPC.

Budova se nachází blízko centra města a je obklopena oplocenou zahradou.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Chod školy zajišťuje pedagogický sbor tvořený ředitelkou školy, dvěma jejími zástupci a pedagogy /v průběhu školního roku dochází ke změnám v počtu pedagogů/, vychovatelkami školní družiny, asistenty pedagoga. Pedagogický sbor je složen ze začínajících i zkušených pedagogů, převažují ženy. Většina pedagogů je vysokoškolsky kvalifikovaných. Pedagogický sbor je ve třídách doplněn osobními asistenty.

Ve škole pracuje výchovná poradkyně, koordinátor ITC, školní metodik prevence, koordinátor EVVO. Všichni jsou zároveň pedagogy. Pedagogičtí pracovníci se dále vzdělávají formou seminářů a kurzů, někteří si zvyšují kvalifikaci dálkovým studiem.

2.4. Charakteristika žáků

Ve škole jsou vzděláváni žáci s různou úrovní mentálního postižení, žáci s kombinovaným postižením a autismem. Pocházejí nejen ze spádové oblasti, ale i z dalších částí města, z okolních obcí a měst. Školu navštěvují i žáci jiných národností, kterým je nutno věnovat zvýšenou individuální pomoc zvláště při překonávání jazykových bariér.

Mezi žáky se projevuje velká diferenciacce v možnostech a schopnostech učit se a v získávání praktických dovedností.

Žáci jsou přijímáni na žádost rodičů a na základě doporučení poradenských zařízení. Žáci mohou být zařazeni na diagnostický pobyt. V tomto období jsou podrobně zaznamenávány žákovy výkony, dovednosti, rozumové schopnosti a projevy chování. Výsledkem tohoto sledování, na němž spolupracují učitelé, vedení školy, výchovný poradce, poradenské zařízení a další odborníci může být trvalé vřazení žáka nebo návrat zpět so školy kmenové. Žáci s jasně stanovenou diagnózou mohou být přijati bez diagnostického pobytu. Pro všechny žáky vypracovává třídní učitel IVP.

2.5. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Ve škole v současné době neprobíhá žádná aktivita v rámci mezinárodní spolupráce. Projekty však dotvářejí obsah vzdělávacího procesu a charakter celé školy. Zařazované formy projektů jsou:

- dlouhodobé – Výtvarná soutěž, Ochrana člověka za mimořádných událostí, školní program EVVO,
- krátkodobé – Dopravní výchova, Zdravá výživa, návštěva Městské knihovny v Jablonci n. N. a Liberci, Zlatá jehla, Zlaté kladívko, Terapeutický den.

Škola je zapojena do minimálního preventivního programu pro školy a školská zařízení v oblasti zneužívání návykových látek.

2.6. Spolupráce se zákonnými zástupci

- Na začátku a na konci školního roku probíhá schůzka pedagogů se zákonnými zástupci.
- Pedagogičtí pracovníci jsou v každodenním kontaktu se zákonnými zástupci žáků.
- Tradici mají společná setkání pedagogů, zákonných zástupců a žáků – vánoční a velikonoční dílny a zpívání.
- Po domluvě s pedagogem mohou rodiče sledovat své dítě při výuce.
- Při řešení výchovně vzdělávacích problémů může škola zprostředkovat konzultaci rodičů s psychologem nebo speciálním pedagogem SPC, které má žáka na starosti. Výchovný poradce a třídní učitelé spolupracují se zákonnými zástupci při volbě dalšího uplatnění žáků po ukončení povinné školní docházky.
- Potřebné informace naleznou rodiče na webových stránkách školy.
- Rodiče mohou se školou komunikovat i prostřednictvím školské rady.

2.7. Spolupráce s dalšími subjekty

Spolupracujeme s níže uvedenými subjekty:

- SPC (besedy, odborné poradenství, zapůjčení pomůcek)
- ZŠ v Libereckém kraji (pořádání soutěží – např. skládání puzzle, účast na sportovních a výtvarných soutěžích)
- Pediatři a další odborní lékaři
- Zřizovatel a magistrát města (legislativní oblast, finanční podpora – granty, projekty)
- Školská rada
- Občanské sdružení Diana
- Městské divadlo a knihovna
- Vikýř – středisko volného času,

- Centrum sociálních služeb Jablonec,
- Centrum pro zdravotně postižené Jablonec,
- Asociací rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR o. s. – Klub Jablonec nad Nisou,
- Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením,
- Střední školy a vysoké školy v regionu (vedení praktikantů, prohlídky školy)
- Meyra – půjčovna kompenzačních pomůcek
- Regionální tisk a televize
- Policie ČR, OSPOD
- Domov důchodců (pořádání kulturních vystoupení)
- Hasiči (besedy)
- Výrobní závody – exkurze
- Sběrné suroviny (sběr druhotných surovin)
- Příležitostné spolupráce s dalšími organizacemi enviromentálního charakteru a organizacemi pro prevenci sociálně patologických jevů.

3. Charakteristika ŠVP

3.1. Zaměření školy

Naše škola se zabývá výchovou a vzděláváním dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve věku od 5 do 26 let (přípravný stupeň, základní škola speciální).

Filozofií školy je **poskytnout** možnost vzdělání všem žákům bez rozdílu, **nenechat se omezit** druhem ani stupněm postižení, **nabídnout** každému žákovi s využitím individuálního přístupu podmínky pro maximální rozvoj jeho schopností a **hledat** alternativní metody práce s jednotlivými žáky.

- Plníme cíle předškolního vzdělávání pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami různého typu i stupně postižení (přípravný stupeň pro děti se středním a těžkým mentálním postižením, postižením více vadami a autismem).
- Poskytujeme základy vzdělání žákům se středním, těžkým i hlubokým mentálním postižením, s kombinovaným postižením i s autismem..
- Poskytujeme rehabilitační péči žákům se zdravotním oslabením a poruchou mobility.
- Výchovou a vzděláním směřujeme k dosažení maximálně možné socializace jedince.
- Vzhledem k předpokládané profesní orientaci se zaměřujeme na vytvoření pracovních návyků, morálky, manuální zručnosti a kladného vztahu k práci .
- Při výuce upřednostňujeme rozvoj komunikačních schopností.
- Vedeme žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu.
- Poskytujeme služby školského poradenského pracoviště (školní psycholog, školní speciální pedagog).

- Spolupracujeme s místními organizacemi, orgány státními správy, s poradenskými pracovišti a odbornými lékaři.
- Spolupracujeme s Asociací rodičů a přátel postižených dětí, která zprostředkovává nákup i půjčování rehabilitačních pomůcek.

Vzdělávání žáků s mentálním postižením

ZŠ speciální zajišťuje výchovu a vzdělávání žáků se středně těžkým, těžkým a hlubokým mentálním postižením.

10. revize WHO v MKN uvádí hlavní diagnostické vodítko pro určení hloubky mentální retardace IQ, které je v případě žáků vzdělávaných v základní škole speciální v rozmezí 20 – 49. U středně těžké mentální retardace dosahuje IQ hodnot 35 – 49 (odpovídá mentálnímu věku 6 – 9 let), u těžké mentální retardace se IQ pohybuje v pásmu 20 – 34 (odpovídá mentálnímu věku 3 – 6 let), u hluboké mentální retardace IQ dosahuje nejvýše 20 (odpovídá mentálnímu věku pod 3 roky).

Mentální retardace je definována jako neschopnost dosáhnout odpovídajícího stupně vývoje vzhledem k věku a vytvoření sociální závislosti kvůli neodpovídajícímu, porušenému nebo zastavenému intelektovému vývoji. Ve vzdělávání jsou často uplatňovány alternativní způsoby komunikace. Celkové poškození neuropsychického vývoje přináší změny v oblasti poznávacích procesů, zasahuje sféru emocionální a volní, ovlivňuje adaptabilitu i chování, projevuje se v omezení motoriky.

Stanovení diagnózy je výsledkem interdisciplinární spolupráce, do které vstupuje řada profesí – psychiatr, neurolog, psycholog, logoped a speciální pedagog.

Zajišťujeme:

- Služby školního psychologa (pedagogicko – psychologická diagnostika, poradenství pro rodiče žáka)
- Kvalifikovanou speciálně pedagogickou péči (individuální přístup, respektování pomalého pracovního tempa)
- Speciální metody práce (globální čtení, metoda počátečního čtení Macquarie, hůlková písanka, využívání metod alternativní komunikace)
- Vypracování individuálních vzdělávacích plánů
- Individuální logopedickou péči
- Individuální ergoterapeutickou péči
- Zdravotní a rehabilitační tělesnou výchovu, péči fyzioterapeuta
- V případě zájmu rodičů canisterapii
- V případě potřeby pedagogického nebo osobního asistenta
- Domácí výuku v případě, že žák nemůže ze závažného důvodu plnit školní docházku ve škole
- Speciální kompenzační a reedukační pomůcky
- Strukturovanou a vizualizovanou výuku pro žáky s poruchou autistického spektra

3.1.1 Vzdělávání žáků s jiným zdravotním postižením nebo s kombinací postižení

Do naší Základní školy speciální jsou vřazováni i žáci s kombinovaným postižením (mentálním postižením a zároveň dalším zdravotním postižením - tělesným, zrakovým, sluchovým, s narušenou komunikační schopností, s autismem).

Vzdělávání žáků s tělesným postižením

Škola zajišťuje bezbariérový přístup do některých tříd a na toaletu.

Ve výchovně – vzdělávacím procesu žáků s poruchou hybnosti především respektujeme změny v jeho pohybové aktivitě. Zvláštní pozornost věnujeme pohybovému režimu, tzn. omezujeme činnosti, které by mohly zhoršit zdravotní stav a zavádíme takové činnosti, které vedou ke zlepšení hybnosti. Během výuky dbáme na střídání poloh žáka a protažení končetin, u ležících žáků pravidelně polohujeme.

Dále zajišťujeme:

- Rehabilitační cvičení – uvolňování spastických částí těla (míčkování, masírování, protahování, polohování)
- Ve spolupráci se zákonnými zástupci se snažíme vybavit třídy moderními speciálně vybavenými lavice, zajištěn je i vertikalizační stojan.
- Zajišťujeme speciální pomůcky a zařízení (např. rehabilitační lůžko, ribstol, overbaly, rehabilitační balóny, balanční plochy, chodítka, ležítka)
- Pro žáky speciálně upravené toalety s madly, zvedáky.
- Podmínky pro rozvoj pohybových a komunikačních dovedností (alternativní komunikace)

Vzdělávání žáků s narušenou komunikační schopností

U našich žáků se často setkáváme s narušenou komunikační schopností. Jednou z priorit je předmět řečová výchova, kde se zaměřujeme na rozvoj slovní zásoby formou didaktických her a říkadél, zařazujeme do výuky prvky dramatizace.

Škola zajišťuje:

- Logopedickou péči v rámci řečové výchovy, jež je vedena speciálními pedagogy se státní zkouškou z logopedie, kteří provádějí artikulační cvičení, dechová a hlasová cvičení, rozvíjení zrakového a sluchového vnímání, práci s obrázkovým materiálem, nápravu konkrétních hlásek. Budujeme společensky přijatelnou expresivní složku řeči, klademe důraz na porozumění.
- Rozvíjení slovní zásoby a osvojení si komunikačních forem denního společenského styku.
- Návuk prvků alternativní komunikace (Znak do řeči, globální čtení, komunikace pomocí fotografií, obrázků programu Boardmaker, popř. piktogramů).
- S některými žáky pracuje klinický logoped, který dochází na naše pracoviště.
- Spolupracujeme se SPC pro žáky s vadami řeči.

Vzdělávání žáků se zrakovým nebo sluchovým postižením

Škola nabízí žákům se zrakovým nebo sluchovým postižením kvalifikovanou speciálně pedagogickou péči a spolupráci s příslušným speciálně pedagogickým centrem.

Dále zajišťujeme:

- Zrakovou stimulaci
- Zraková cvičení, práci se světelným panelem
- Cvičení pro rozvoj hmatu a sluchu
- Návuk a využívání metod alternativní komunikace

Vzdělávání žáků s poruchou autistického spektra

Školu navštěvuje celá řada žáků s poruchami autistického spektra (autismus, autistické rysy, jiná pervazivní vývojová porucha). S žáky se pracuje podle obecných principů a zásad Teacch programu – tedy metodou individuálního přístupu, strukturace v prostoru i v čase a vizualizace.

Žákům nabízíme:

- Klidné, bezpečné a stimulující prostředí
- Řečovou výchovu, individuální logopedickou péči pod vedením logopeda, v případě potřeby vhodné metody alternativní komunikace
- Možnost soustředěného vnímání smysly i odpočinku v relaxační místnosti Snoezelen
- Možnost výuky s využitím PC, tabletu se specializovanými programy

Vzdělávání žáků s kombinací postižení

V současné době jsou do naší školy zařazováni i žáci se souběžným postižením více vadami. Jedná se o žáky postižené dvěma či více vadami, kauzálně na sobě nezávisly. U těchto žáků je využíváno souběhu metod, postupů a principů jako pro děti s jednotlivými typy postižení. Zajišťujeme důsledný individuální přístup a přítomnost asistenta pedagoga.

Uplatňujeme speciálně pedagogické metody práce a hodnocení dle klasifikačního řádu.

Využíváme speciálně pedagogické reedukační a kompenzační pomůcky podle typu postižení. U žáků pracujeme metodou bazální stimulace, facilitace a orofaciální stimulace.

Díl I.

4. Vzdelávání žáků se středně těžkým mentálním postižením

Obsahem výchovně vzdělávací práce je vypěstování návyků sebeobsluhy a hygieny, schopnost a rozvíjení pracovních dovedností, osvojení si znalostí týkající se nejbližšího přírodního a společenského prostředí.

ŠVP nabízí přehled maximální míry možných dosažených vědomostí, dovedností a návyků žáků vzdělávaných na ZŠS a je podkladem pro vypracování IVP.

ZŠS je organizačně rozdělena na I. a II. stupeň (první stupeň 1. – 6. ročník, druhý stupeň 7. – 10. ročník)

4.1 Cíle vzdělávání u žáků se středně těžkým mentálním postižením

- Vybavit žáky takovými vědomostmi, dovednostmi a návyky, které jim umožní zapojit se do běžného praktického života
- Vést žáky k sociální komunikaci, ohleduplnosti a toleranci - kamarádské vztahy, kladný a přátelský vztah k dospělým lidem
- Posilovat kladný vztah k přírodě – aktivně se podílet na ochraně životního prostředí
- Rozvíjet komunikační schopnosti a dovednosti – dle svých možností se dorozumět verbálním či neverbálním způsobem (alternativní a augmentativní komunikace)
- Motivovat žáky k učení – posilovat sebekontrolu a sebehodnocení
- Pěstovat morálně - volní vlastnosti
- Rozvíjet kognitivní funkce a působit na emocionální složku osobnosti žáka
- Posilovat u žáků přiměřené sebevědomí

- Poskytovat žákům zpětnou vazbu jejich jednání a tím podporovat rozvoj sebehodnocení
- Vytvářet kladný vztah k práci – vážit si práce vlastní i práce druhých
- Učit žáky uvědomovat si svá práva a plnit své povinnosti
- Učit dodržovat zásady bezpečnosti, ochrany zdraví (vlastní i jiných)
- Umožnit žákům poznávat své schopnosti a možnosti a poté je využívat v běžném životě

4.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Ve výchovně vzdělávacím procesu podporujeme skupinovou práci, jež vede žáky ke spolupráci i vzájemné diskusi. Při výuce uplatňujeme metodu řešení problémů a vzájemné komunikace.

Zavádíme projektové vyučování v oblasti enviromentální a multikulturní výchovy. Podporujeme mezipředmětové vztahy. Uskutečňujeme projekty v rámci finanční gramotnosti a etické výchovy.

Komunikaci mezi žáky rozvíjíme pomocí dramatické výchovy, kterou začleňujeme do jednotlivých předmětů, zejména řečové výchovy. Pro naše žáky je velmi důležité, aby si v reálných podmínkách vyzkoušeli co nejvíce sociálních situací, proto při výuce navštěvujeme reálná prostředí.

Profil žáka se středně těžkým mentálním postižením

Žák po ukončení povinné školní docházky dokáže vyjádřit své potřeby po stránce materiální a sociální. Orientuje se ve svém nejbližším okolí. Dle svých možností zvládá sebeobsluhu a má vytvořené základní hygienické a společenské návyky. Komunikuje se svým nejbližším okolím, v případě nesnáží ví, kam se obrátit o pomoc. Orientuje se v základních rodinných vztazích. Ovládá základy čtení, psaní, počítání dle svých možností, ovládá základy práce s informační technikou.

Má vytvořeny základní pracovní návyky. Zvládá jednoduché pracovní postupy pod dohledem nebo v chráněném prostředí.

Klíčové kompetence a výchovně vzdělávací strategie – středně těžké MP

Profil absolventa Na konci základního vzdělávání žák dle svých možností:	Výchovně a vzdělávací strategie vedoucí k formování klíčových kompetencí
<p><u>Kompetence k učení</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ovládá základy čtení, psaní a počítání a využívá je ke svému vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pomocí názoru a rozvíjením smyslového vnímání vytváříme podmínky k plnění základů trivía (čtení, psaní, počítání)
<ul style="list-style-type: none"> • Používá učebnice, učební materiály a učební pomůcky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zařazujeme didaktické hry zaměřené na rozvoj smyslového vnímání a jemné motoriky. Využíváme učebnice, učební texty, pracovní sešity, pracovní listy a další dostupné názorné pomůcky
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje návykové stereotypy učení, snaží se o koncentraci na učení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zábavnou formou výuky a častým střídáním činností se snažíme udržet pozornost žáků
<ul style="list-style-type: none"> • Chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, má zájem o získávání nových poznatků 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Průběžným hodnocením (systém pochval a odměn) a individuálním přístupem posilujeme sebekontrolu a sebehodnocení žáků, čímž je motivujeme k aktivnímu přístupu k učení
<ul style="list-style-type: none"> • Používá termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Modelovými situacemi trénujeme spojení znaků s vlastním prožitkem, tak, aby došlo k vytvoření vzorce chování. Seznamujeme s běžně používanými piktogramy z veřejného života
<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá elementární způsoby práce s počítačem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Formou počítačových her seznamujeme žáky s prací na PC. Nacvičujeme dle schopností žáků ovládání základních kláves na PC
<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zařazujeme exkurze, práci v cvičné kuchyni, na školním pozemku nebo v dílně podle vybavení pracovišť a tím umožňujeme využití teoretických poznatků v praxi – veškeré činnosti směřujeme k praktickému využití získaných znalostí a dovedností

<p><u>Kompetence k řešení problémů</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Překonává problémy přiměřeně ke svému možnostem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vytváříme problémové úlohy a situace, zařazujeme činnosti pro samostatnou i skupinovou práci
<ul style="list-style-type: none"> • Řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností • Vnímá problémové situace a řeší je s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nápodobou a modelovými situacemi vytváříme u žáků vlastní prožitky, které mohou využít při řešení různých situací
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nácvikem modelových situací vytváříme u žáků stereotypy pro řešení problémových situací
<ul style="list-style-type: none"> • Nenechá se při řešení problému odradit nezdarem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vytváříme pozitivní, harmonické prostředí ve třídě. Pochvalou a kladným hodnocením před kolektivem posilujeme sebevědomí žáků. Vysvětlováním v konkrétních situacích povzbuzujeme žáky k řešení problémů různými způsoby a při neúspěšném řešení nabízíme jiné cesty postupů, aby se žáci nenechali odradit nezdarem
<ul style="list-style-type: none"> • Ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vytváříme klima bezpečí, ve kterém mají žáci pocit, že se mohou svěřit se svými problémy. Hovoříme s žáky o jejich prožitcích z domova i ze školy
<p><u>Kompetence komunikativní</u></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dramatizací a vlastním prožitkem nacvičujeme a trénujeme komunikaci v různých situacích (nakupování, dopravní prostředky). V případě potřeby využíváme metod alternativní komunikace.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zjednodušeným slovním sdělením a názorem usilujeme o pochopení daného úkolu či problému
<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Při estetické výchově i relaxačním cvičením navozujeme podmínky pro vyjádření vlastních pocitů a prožitků. Usměrnujeme silné emoce, zachováváme klidný a důsledný přístup
<ul style="list-style-type: none"> • Chápe jednoduché, běžně užívané texty, záznamy a obrazové materiály 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zařazujeme úkoly, které směřují k porozumění slovním pokynům a běžně užívaným jednoduchým textům a symbolům, pracujeme s výraznými a srozumitelnými obrazovými materiály
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá jednoduchou formu písemné komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nacvičujeme psaní od grafomotorického cvičení až po nácvik jednotlivých písmen, slabik, slov a vět

<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadřuje své názory a postoje, vhodnou formou obhajuje svůj názor 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hodnocením vlastní osoby a ostatních připravujeme žáky k vyjádření a obhájení názoru, nacvičujeme vhodné komunikační stereotypy
<ul style="list-style-type: none"> • Využívá pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Využíváme každé příležitosti pro běžnou komunikaci se žáky a dle potřeby nacvičujeme i vhodné metody pro alternativní komunikaci
<ul style="list-style-type: none"> • Využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke společenské integraci 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvojem slovní zásoby podporujeme schopnost komunikovat s vrstevníky i ostatními lidmi – organizujeme aktivity, při kterých se setkávají a spolupracují žáci z dalších tříd (vystoupení na vánoční besídce, společné zpívání..)
<p><u>Kompetence sociální a personální</u></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Má základní představu o vztazích mezi lidmi 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Využíváním dramatizace, četbou a pohádkami vytváříme představu o vztazích mezi lidmi (dobro – zlo, ...)
<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v prostředí, ve kterém žije 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pravidelným zařazováním vycházek a exkurzí procvičujeme orientaci v blízkém okolí, procvičujeme znalost adresy a cesty do školy
<ul style="list-style-type: none"> • Podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Na podporu sociálního chování zařazujeme praktické činnosti (nákupy, cestování)
<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňuje základní návyky společenského chování 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dramatizací, nácvikem modelových situací a veřejným vystupováním upevňujeme základní společenské návyky
<ul style="list-style-type: none"> • Navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zařazujeme práci ve skupinách a tím rozvíjíme sociální dovednosti potřebné k týmové spolupráci. Společnými akcemi, soutěžemi a projekty posilujeme a utváříme u žáků kladné vztahy s vrstevníky
<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznává nevhodné a rizikové chování, je seznámen s jeho možnými důsledky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvětlováním a besedami s odborníky (policie apod.) upozorňujeme na možná nebezpečí a důsledky rizikového chování
<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomuje si nebezpečí možného psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozhovorem, dramatizací, sledováním naučných programů zaměřených k rozpoznávání nevhodného a rizikového chování seznamujeme žáky s možným psychickým a fyzickým zneužíváním vlastní osoby
<ul style="list-style-type: none"> • Prokazuje získanou sebedůvěru při vystupování v neznámém prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Společnými akcemi, soutěžemi a projekty, veřejným vystupováním posilujeme u žáků jejich sebevědomí

<p><u>Kompetence občanské</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zařazujeme aktivity (vycházky, exkurze, nákupy, účast na společenských akcích) zaměřené k osvojení si vhodných způsobů chování a jednání na veřejnosti
<ul style="list-style-type: none"> • Má povědomí o základních právech a povinnostech občanů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Soustavně seznamujeme žáky se školním řádem a také s institucemi, kde mohou získat informace o svých právech a povinnostech (městský, sociální úřad)
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Soustavně nacvičujeme se žáky chování a jednání na veřejnosti (pozdrav, požádání, poděkování, ohleduplné chování k druhým, chápání významu soukromého vlastnictví majetku) v každodenním životě i při modelových situacích
<ul style="list-style-type: none"> • Chrání své zdraví, dodržuje naučené stereotypy chování zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Praktickými činnostmi se žáci podílejí na ochraně životního prostředí, při každodenních aktivitách (tělesná výchova, stolování apod.) se seznamují se zásadami zdravého životního stylu
<ul style="list-style-type: none"> • Dokáže se chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pravidelně zařazujeme besedy s městskou policií a hasiči, pořádáme dny zdravotní péče a sportovní dny a nacvičujeme rychlé opuštění budovy
<p><u>Kompetence pracovní</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Má osvojené hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu podle svých možností 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Formou didaktických her, modelových situací, soustavné motivace a dohledu procvičujeme hygienická pravidla a základy sebeobsluhy, hygienické návyky žáků se snažíme automatizovat
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá základní pracovní dovednosti a postupy při jednoduchých pracovních činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvětlováním a soustavným nácvikem učíme žáky správnému užití materiálů, nástrojů, techniky, vybavení
<ul style="list-style-type: none"> • Pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozšiřujeme slovní zásobu a jednotlivé pracovní činnosti přehledně rozfázujeme po malých krůčcích
<ul style="list-style-type: none"> • Soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vhodným výběrem činností a jejich častým střídáním i kladnou motivací udržujeme pozornost žáků a chuť pracovat
<ul style="list-style-type: none"> • Respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vhodnou motivací a uspořádáním žáků do skupin dochází k respektování pravidel při práci v týmu a kladným hodnocením ovlivňujeme kvalitu

	společné práce
<ul style="list-style-type: none"> • Přijímá posouzení výsledků své práce 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pravidelným hodnocením kladných i záporných výsledků práce a rozбором činnosti posilujeme u žáků schopnost přijímat hodnocení výsledků své práce
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí při pracovních činnostech podle naučených stereotypů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nacvičujeme a trénujeme modelové situace vedoucí k zajištění bezpečnosti žáků

4.2. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou realizována:

- A) Formou integrace obsahu tématických okruhů průřezového tématu do vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů (**osobnostní a sociální výchova**) – její hodnocení je součástí hodnocení příslušných vyučovacích předmětů
- B) Formou každoročně zařazovaného projektového dne (**multikulturní výchova, enviromentální výchova**) - jejich komplexní hodnocení bude vždy uvedeno na závěr projektu. Učitelé mohou tato témata dále rozvíjet v jednotlivých vyučovacích předmětech.

V tabulkách je uvedeno, ve kterém vyučovacím předmětu a v kterém období je integrované průřezové téma uplatňováno.

Témata jsou v rámci výuky předmětu realizována různými aktivizujícími metodami a formami práce.

Přehled zařazení průřezových témat v konkrétních vyučovacích předmětech:

Enviromentální výchova je zpracována formou každoročního samostatného projektového dne –viz níže.			
Multikulturní výchova je zpracována formou každoročního samostatného projektového dne – viz níže.			
Osobnostní a sociální výchova			
	1. stupeň		2. stupeň
Tématický okruh	1. – 3. ročník	4. – 6. ročník	7. – 10. Ročník
Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání	tělesná výchova, čtení, psaní, řečová výchova, matematika, smyslová výchova, věcné učení, estetická výchova, pracovní výchova	tělesná výchova, čtení, psaní, řečová výchova, matematika, informatika, smyslová výchova, věcné učení, věcné učení, estetická výchova, pracovní výchova	Tělesná výchova, čtení, psaní, řečová výchova, člověk a společnost, matematika, informatika, člověk a příroda, estetická výchova
Sebepoznání a sebepojetí	tělesná výchova, věcné učení, smyslová výchova, estetická výchova, pracovní	psaní, řečová výchova, věcné učení, estetická výchova, pracovní výchova	výchova ke zdraví, psaní, řečová výchova, člověk a společnost, , člověk a příroda, estetická výchova

	výchova		
Sebeorganizace a seberegulace	Čtení, věcné učení, pracovní výchova	tělesná výchova, čtení, psaní, řečová výchova	výchova ke zdraví, čtení, člověk a společnost, , člověk a příroda
Psychohygienu	tělesná výchova, psaní, řečová výchova, věcné učení, estetická výchova, estetická výchova	tělesná výchova, psaní, řečová výchova, informatika věcné učení, estetická výchova, pracovní výchova	tělesná výchova, výchova ke zdraví, čtení, řečová výchova, člověk a společnost, informatika, člověk a příroda, estetická výchova, pracovní výchova
Sociální rozvoj Poznávací schopnosti	tělesná výchova, řečová výchova, věcné učení, estetická výchova	tělesná výchova	Člověk a společnost
Mezilidské vztahy	Tělesná výchova, řečová výchova, smyslová výchova, věcné učení	tělesná výchova, řečová výchova, věcné učení, pracovní výchova	tělesná výchova, výchova ke zdraví, čtení, řečová výchova, člověk a společnost, člověk a příroda, estetická výchova, pracovní výchova
Komunikace	Tělesná výchova, čtení, řečová výchova, matematika, smyslová výchova, věcné učení, estetická výchova, pracovní výchova	tělesná výchova, čtení, řečová výchova, matematika, informatika, smyslová výchova, věcné učení, estetická výchova, pracovní výchova	tělesná výchova, výchova ke zdraví, čtení, řečová výchova, člověk a společnost, matematika, informatika, člověk a příroda, estetická výchova, estetická výchova
Spolupráce a soutěživost	Tělesná výchova, řečová výchova, věcné učení, pracovní výchova	tělesná výchova, řečová výchova, smyslová výchova, estetická výchova, pracovní výchova	Tělesná výchova, čtení, řečová výchova, člověk a společnost, člověk a příroda, estetická výchova, estetická výchova, pracovní výchova
Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		věcné učení	Tělesná výchova, výchova ke zdraví, člověk a příroda
Hodnoty, postoje, praktická etika		věcné učení, řečová výchova	výchova ke zdraví, čtení, řečová výchova, člověk a společnost, člověk a příroda

PROJEKTY

Multikulturní výchova

(ukázka zpracování průřezového tématu do jednodenního projektu)

Koordinátor projektu: Mgr. Iva Matějovská

Cíl projektu: Cílem projektu je zprostředkovat žákům prostřednictvím prožitkového učení se zapojením výchov (estetické i tělesné):

- vnímání **kulturních rozdílů** mezi lidmi a národy
- seznámení s různým **etnickým původem** lidí kolem nás (pochopení odlišnosti, ale i vzájemné rovnosti všech lidí)
- pochopení **lidských vztahů** (právo všech lidí na společný život a spolupráci, uplatnění principu slušného chování, přijetí spolužáků z odlišného kulturního prostředí)

Cílová skupina žáků: všichni žáci 1.- 10. ročníku ZŠ speciální, vzdělávající se podle programu pro žáky se středně těžkým mentálním postižením.

Osnova, časový plán projektu

Přípravné práce: 1 týden

Seznámení cílové skupiny s projektem: koordinátor na společné schůzce s vyučujícími objasní cíle, organizaci a časové rozvržení projektu a určí prostory. Do přípravy projektu zapojí vyučující dle jejich možností i žáky - příprava pomůcek a materiálu.

Zahájení projektu: realizace projektového dne každoročně v podzimním období (říjen, listopad) – po seznámení nových žáků s kolektivem třídy.

Vlastní průběh projektu: využití projektového dne, případně rozvedení do některých předmětů ve dnech následujících. Projekt proběhne odděleně v jednotlivých třídách nebo se mohou některé třídy k jeho realizaci spojit. Projekt je společný pro žáky od 1. do 10. ročníku, zapojí se dle míry svých možností a schopností, pedagogové se snaží vytvořit varianty pro zapojení všech žáků.

Náplň	Cílová skupina žáků	Časová dotace	Odpovídá	Materiál	Metoda
1. Kulturní rozdíly	1.-10. ročník	1 hod.	Třídní učitelé	Mapa světa, video nebo internetové ukázky s různými národními tanci	Ukázka mapy – ČR a sousední státy, světadíly. Ukázka videa, nácvik jednoduchého národního tance
2. Etnický původ	1.-10. ročník	1 hod	Třídní učitelé	Obrazy lidí různých etnik, barvy na tělo, kazety s romskými písněmi, spirituály apod.	Ukázka obrazů, poslech písní, nácvik jednoduché cizí písně, vzájemné pomalování obličejů a pozorování změn v zrcadle
3. Lidské vztahy	1.-10. ročník	2 hod	Třídní učitelé	Výtvarné potřeby, papíry velkých formátů	Spolupráce – společné výtvarné dílo, kde každý tvoří nezastupitelnou část

					Slušné chování – modelové situace, praktický nácvik
--	--	--	--	--	--

Rozvíjené kompetence:

1. Kompetence k učení:

- žák má zájem o získávání nových poznatků
- žák uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích

2. Kompetence k řešení problémů:

- žák řeší problémové situace s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností

3. Kompetence komunikativní:

- žák komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- žák vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem

4. Kompetence sociální a personální:

- žák má základní představu o vztazích mezi lidmi
- žák se orientuje v prostředí, ve kterém žije
- žák se podílí na jednoduchých sociálních aktivitách
- žák uplatňuje základní návyky společenského chování
- žák respektuje druhé lidi

5. Kompetence občanské:

- žák má povědomí o základních právech a povinnostech občanů
- žák dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití

6. Kompetence pracovní:

- žák respektuje pravidla práce v týmu
- žák přijímá posouzení výsledků své práce

Závěr a hodnocení projektu :

Po skončení projektu žáci shlédnou prezentaci společných výtvarných děl spolužáků z ostatních tříd či skupin, které během realizace projektu vytvořili. Žáci sami mohou dle svých možností svá díla prezentovat a komentovat, vzájemně o nich diskutovat. Na závěr společně zazpívají nově naučenou cizí píseň.

Enviromentální výchova

(ukázka zpracování průřezového tématu do jednodenního projektu)

Koordinátor projektu: Mgr. Lucie Plešáková Hegnerová

Cíl projektu:

- vést žáky k nabytí vědomostí, schopností a k vytváření pozitivních postojů k životnímu prostředí, vytvářet v oblasti EV praktické dovednosti žáků
- vychovávat žáky k ochraně zdraví, prostředí, přírodních a kulturních hodnot Země; vést je ke zdravému životnímu stylu

Cílová skupina žáků: všichni žáci 1.-10. ročníku ZŠ speciální, vzdělávající se podle programu pro žáky se středně těžkým mentálním postižením.

Osnova, časový plán projektu

Přípravné práce: 1 týden

Seznámení pedagogů a žáků s projektem: koordinátor na společné schůzce s vyučujícími objasní cíle, organizaci a časové rozvržení projektu. Do přípravy zapojí vyučující dle možností také žáky – příprava pomůcek a materiálu.

Zahájení projektu: realizace projektového dne každoročně v jarním období (duben - květen)

Vlastní průběh projektu, realizace a formy práce: využití projektového dne, případně rozvedení do některých předmětů ve dnech následujících. Projekt je společný pro žáky od 1. do 10. ročníku, zapojí se dle míry svých možností a schopností, pedagogové se snaží vytvořit varianty pro zapojení všech žáků.

- Seznámení s pojmem **ekosystém**, s některými z nich podrobněji (1.-3. ročník ES les, pole louka, 4.-6. ročník ES město, vesnice, 7.-10. ročník ES kulturní krajina). Shlédnutí videa, práce s obrázky - zařazování prvků do ekosystému. Podle možností přímé pozorování (vycházka, školní výlet), fotografování, vyplňování pracovního listu.
- **Základní podmínky života** – pokus s rostlinou, zalévání čistou a znečištěnou vodou, růst rostliny v půdě a v písku. V 5.-10. ročníku myšlenková mapa na téma ZPŽ, kde všude využíváme vodu, co ohrožuje čistotu životního prostředí, vliv životního prostředí na zdraví člověka.
- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** - beseda na téma Co se děje s odpadem a třídění odpadů. Sledování, kolik odpadu vyprodukujeme ve škole za jeden den. Důležitost třídění odpadů - třídění ve škole. Ukázka výrobků z recyklovaných materiálů.
- **Vztah člověka k prostředí** - přírodovědná stezka po zahradě, skupiny - plnění jednoduchých úkolů (s tematikou Ochrana životního prostředí, Ochrana zdraví) na stanovištích – pracovní list.

Rozvíjené kompetence:

1. Kompetence k učení:

- žák má zájem o získávání nových poznatků
- žák uplatňuje získané poznatky v praktických situacích

2. Kompetence k řešení problémů:

- žák řeší situace na základě nápodoby, vlastních zkušeností a vědomostí

3. Kompetence občanské:

- žák dodržuje pravidla chování a přístupu k přírodě, životnímu prostředí a ostatním jedincům

4. Kompetence sociální a personální:

- žák uplatňuje základní návyky společenského chování
- žák se orientuje v prostředí, ve kterém žije

5. Kompetence komunikativní:

- žák chápe jednoduché, běžně užívané texty a obrazové materiály
- žák rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností

6. Kompetence pracovní:

- žák se soustředí na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění

Závěr a hodnocení projektu:

Vytvoření společné nástěnky z pracovních listů a fotografií, rozhovor a komentování výsledků společné práce – žáci i učitelé.

4.3. Učební plán pro žáky se středně těžkým mentálním postižením

PŘEDMĚTY:	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník
Čtení	2	2	3	3	3	3
Psaní	1+1d.	1+1d.	2	2	2	2
Řečová výchova	2	2	2	2	2	2
Matematika	2	2	2	2	2	2
Informatika	-	-	-	-	1	1
Věcné učení	2	2	3	3	3	3
Smyslová výchova	1d.	1d.	1d.	1d.	1d.	-
Estetická výchova	3	3	3	3	3	3
Tělesná výchova	3+1d.	3+1d.	3+1d.	3	3	3
Pracovní výchova	2	3	3	4	4	5
Celkem hodin:	20(17+3)	21(18+3)	23(21+2)	23(22+1)	24(23+1)	24

I. STUPEŇ

PŘEDMĚTY:	7.ročník	8.ročník	9.ročník	10.ročník
Čtení	3	3	3	3
Psaní	2	2	2	1+1d.
Řečová výchova	1	1	1	1
Matematika	3	3	3	3
Informatika	1	1	1	1
Člověk a společnost	2	2	2	2
Člověk a příroda	3	3	3	3
Estetická výchova	2+1d.	2+1d.	2+1d.	2+1d.
Výchova ke zdraví	1	1	-	-
Tělesná výchova	3+1d.	3+1d.	3+1d.	3+1d.
Pracovní výchova	4+1d.	4+1d.	7	7
Celkem hodiny:	28(25+3)	28(25+3)	29(27+2)	29(26+3)

II. STUPEŇ

Celkový počet hodin na 1. stupni (v 1. - 6. ročníku): 135 hodin týdně
Celkový počet hodin na 2. stupni (v 7. -10. ročníku): 114 hodin týdně
Disponibilní časová

dotace na 1. stupni:

10 hodin týdně

Disponibilní časová dotace na 2. stupni:

11 hodin týdně

Týdenní časová dotace pro jednotlivé žáky může být v individuálním vzdělávacím plánu upravena podle individuálních potřeb a zdravotního stavu žáka.

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět **Čtení** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vzdělávací obsah předmětu je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.
- Předmět **Psaní** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vzdělávací obsah předmětu je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.

- Předmět **Řečová výchova** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a komunikace. Vzdělávací obsah předmětu je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.
- Předmět **Matematika** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Vzdělávací obsah předmětu je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.
- Předmět **Informatika** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie. Vzdělávací obsah předmětu je realizován od pátého do desátého ročníku.
- Předmět **Věcné učení** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Vzdělávací obsah předmětu je realizován na prvním stupni, tedy od prvního do šestého ročníku.
- Předmět **Smyslová výchova** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Tento předmět jsme nově vytvořili s využitím disponibilní časové dotace. Vzdělávací obsah předmětu je realizován od prvního do pátého ročníku.
- Předmět **Člověk a společnost** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Vzdělávací obsah předmětu je realizován na druhém stupni, tedy od sedmého do desátého ročníku.
- Předmět **Člověk a příroda** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vzdělávací obsah předmětu je realizován na druhém stupni, tedy od sedmého do desátého ročníku.
- Předměty Hudební výchova a Výtvarná výchova jsou spojeny v předmět **Estetická výchova** (s využitím časové dotace obou předmětů) a byly vytvořeny ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vzdělávací obsah těchto předmětů je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.
- Předmět **Výchova ke zdraví** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Vzdělávací obsah předmětu je realizován v sedmém a osmém ročníku.
- Předmět **Tělesná výchova** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání. Předmět Zdravotní tělesná výchova je součástí obsahu vzdělávacího oboru Tělesná výchova, jeho prvky jsou využívány v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky.
- Předmět **Pracovní výchova** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.
- **Předměty speciálně pedagogické péče** byly integrovány do těchto předmětů: Předmět **logopedie** byl integrován do řečové výchovy, individuální nápravu provádí se žáky v rámci výuky klinický logoped, případně pedagog s aprobační logopedií. Předmět **ergoterapie** byl integrován do pracovní výchovy, se žáky pracuje individuálně v rámci výuky ergoterapeut. Předmět **rehabilitace** byl integrován do tělesné výchovy, se žáky pracuje individuálně v rámci výuky fyzioterapeut.

5. Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami

Výchovně vzdělávací proces probíhá ve speciálně upravených podmínkách a za speciálně pedagogického vedení.

Obsahem výchovně vzdělávací práce je především oblast sebeobsluhy, hygieny, stravování a osvojování některých elementárních vědomostí, dovedností a návyků, rozvoj motorických schopností i komunikace. V komunikaci se často využívají alternativní a augmentativní formy, provádí se rehabilitační tělesná výchova.

Pro vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením je charakteristická individuální výuka. Režim dne je rozdělen na pravidelné střídání výuky, odpočinku a hry. Pro každého žáka je vypracován individuální vzdělávací plán.

Prostorové a materiální vybavení:

Škola disponuje se třídami pro výuku, prostory pro relaxaci a hru, kompenzačními pomůckami potřebnými pro rozvíjení hybností žáků, místností pro rehabilitaci a další terapie, relaxační a terapeutickou místností Snoezelen.

Cíle vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením, souběžným postižením více vadami a autismem

- Vést žáky k co nejvyšší míře soběstačnosti (hygienické návyky, sebeobsluha).
- Rozvíjet u žáků komunikační dovednosti – využívání alternativní a augmentativní komunikace, rozvíjení slovní zásoby.
- Rozvíjet motoriku a pohyblivost žáků.
- Rozvíjet poznávací procesy – paměť, pozornost.
- Podporovat a rozvíjet estetické cítění a zájem o okolní svět.
- Vést žáky k utváření pozitivních vztahů ke spolužákům i ostatním lidem.
- Vést žáky k plnění jednoduchých úkonů.

5.1. Klíčové kompetence a výchovně vzdělávací strategie – těžké MP a souběžné postižení více vadami

Profil absolventa Žák dle svých možností:	Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k formování klíčových kompetencí
Kompetence k učení	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozumí jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a je schopen je užívat 	Dlouhodobým nácvikem za pomoci demonstračních pomůcek a ukázek učitele (fotografie, předměty, modely, gesta) směřujeme žáky k pochopení pojmů, znaků a symbolů
<ul style="list-style-type: none"> • Identifikuje některé tvary tiskacích písmen 	Rozvíjením smyslového vnímání, paměti, pozorovacích schopností, pomocí obrázků a básniček vyvozujeme a upevňujeme jednotlivá písmena tiskací abecedy
<ul style="list-style-type: none"> • Poznává a rozlišuje základní piktogramy 	Rozvíjením smyslového vnímání a rozpoznáváním předmětů, obrázků, fotografií, postupně dle potřeby přecházíme k rozlišování a poznávání některých piktogramů
<ul style="list-style-type: none"> • Napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti 	Rozvíjením smyslového vnímání, osobní demonstrací a společným procvičováním s dopomocí trénujeme napodobování předvedeného pohybu či činnosti
<ul style="list-style-type: none"> • Používá vybrané učební pomůcky 	Motivací, názorem a pravidelným užíváním vedeme žáky ke správné manipulaci s pomůckami a k jejich funkčnímu využití.

	Soustavným nácvikem směřujeme žáky k péči o pomůcky a k jejich úklidu.
Kompetence k řešení problémů	
<ul style="list-style-type: none"> • Řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby 	Opakovanou nápodobou a modelovými situacemi vytváříme u žáků vlastní prožitky, které mohou využít při řešení dané situace
<ul style="list-style-type: none"> • Chápe a plní jednoduché příkazy 	Rozvíjením slovní zásoby (i pasivní), stálým opakováním a názornou ukázkou, popř. dopomocí, trénujeme žáky pochopit a splnit daný příkaz
<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v okolním prostředí 	Rozvíjením prostorové orientace, pozorováním předmětů a vnímáním drobných změn nacvičujeme orientaci v nejbližším okolí
<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v časovém režimu dne 	Modelovými situacemi, obrázky, popř. strukturovaným rozvrhem rozvíjíme a upevňujeme orientaci v režimu dne
<ul style="list-style-type: none"> • Cítí se bezpečně, překonává pocity strachu 	Rozvíjením smyslového vnímání, stabilním prostředím a relaxačními technikami vytváříme klima bezpečí a jistoty
Kompetence komunikativní	
<ul style="list-style-type: none"> • Poznává známé osoby a dorozumívá se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace 	Rozvíjíme sluchové a zrakové vnímání, pozorovací schopnosti žáků, pomocí obrázků, fotografií, předmětů a dalších pomůcek nacvičujeme neverbální formy komunikace, v případě verbální komunikace rozvíjíme slovní zásobu
<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomuje si vlastní osobu a své jméno, reaguje na oslovení 	Sebepozorováním v zrcadle, navozením pocitu jedinečnosti, zájmu a častým oslovováním jménem rozvíjíme osobnost žáka
<ul style="list-style-type: none"> • Reaguje na jednoduché pokyny, vyjadřuje souhlas či nesouhlas 	Didaktickými hrami trénujeme plnění zadaných pokynů a na základě oblíbené činnosti procvičujeme vyjádření souhlasu či nesouhlasu (dle potřeby verbálně či neverbálně)
<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadřuje své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními či neverbálními prostředky 	Relaxačním cvičením a rozvíjením smyslového vnímání navozujeme podmínky pro vyjádření vlastních pocitů a prožitků
<ul style="list-style-type: none"> • Reaguje na pozdrav úsměvem, slovním pozdravem, zvednutím či podáním ruky 	Neustálým opakováním a modelovými situacemi (situačními hrami) vytváříme u žáků společenské návyky
Kompetence sociální a personální	
<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomuje si svoji osobu prostřednictvím svého těla 	Didaktickými hrami, rozvíjením smyslového vnímání a masážemi stimulujeme u žáků vnímání částí vlastního těla a změn polohy těla v prostoru
<ul style="list-style-type: none"> • Zná členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí 	Pomocí názoru, fotografií, opakováním jmen a popisem konkrétní osoby upevňujeme a

	rozšiřujeme poznávání osob z blízkého okolí žáka a vnímání vztahů mezi nimi
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje osoby různého pohlaví (chlapec – dívka, muž – žena) 	Pomocí názoru, obrázků a charakteristických znaků podněcujeme vnímání rozdílů mezi oběma pohlavími
<ul style="list-style-type: none"> Navazuje kontakt a dle svých možností se dorozumívá s okolím 	Rozvíjíme a rozšiřujeme slovní zásobu pomocí obrázků, předmětů a gest, procvičujeme neverbální komunikaci, přehráváme jednoduché modelové situace
<ul style="list-style-type: none"> Spolupracuje se svými učiteli a spolužáky 	Důsledností a stálým opakováním vytváříme prostředí k porozumění mezi žáky navzájem a mezi žákem a učitelem
<ul style="list-style-type: none"> Chová se zdrženlivě k neznámým osobám 	Pohádkami, vyprávěním, přehráváním modelových situací upozorňujeme žáky na možné nebezpečí neznámých osob
<p>Kompetence pracovní</p> <ul style="list-style-type: none"> Zvládá nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny 	Formou modelových situací, každodenním opakováním a nácvikem, pravidelným režimem motivujeme a procvičujeme hygienická pravidla
<ul style="list-style-type: none"> Poznává a používá předměty denní potřeby 	Vytvářením modelových situací, názornou demonstrací i obrázky seznamujeme žáky s předměty denní potřeby
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje předměty různé velikosti a tvarů, uchopuje je a manipuluje s nimi 	Rozvíjením smyslového vnímání, zejména zraku a hmatu rozvíjíme rozlišovací schopnosti žáků. Cvičením jemné motoriky, masáží a uvolňováním ruky nacvičujeme úchop předmětů různé velikosti a manipulaci s nimi
<ul style="list-style-type: none"> Dle svých možností pracuje s jednoduchými pracovními technikami při práci s různými materiály 	Nabízíme a vybíráme rozmanité techniky, jež žákům vyhovují vzhledem k jejich postižení a možnostem.
<ul style="list-style-type: none"> Dle svých možností se podílí se na jednoduchých praktických činnostech 	Osobním příkladem, konkrétní společnou činností a modelovými situacemi nacvičujeme jednoduché pracovní činnosti (popř. s dopomocí)

5.2. Učební plán pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami

Předmět	1. roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.	10.roč.
Rozumová výchova	3	3	3	3	3	3	3	3+1d.	3+1d.	3+1d.
Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Smyslová výchova	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Estetická výchova	2+1d.	2+1d.	2+1d.	2+1d.	2+1d.	2+1d.	2+1d.	2+1d.	2+1d.	2+1d.
Pohybová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Rehabilitační tělesná vých.	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Pracovní výchova	2	2	2	2+1d.	2+1d.	2+1d.	2+1d.	2+1d.	2+1d.	2+1d.
Celkem hodin	20	20	20	21	21	21	21	22	22	22

Celkový počet hodin v 1. - 10. ročníku: 210 hodin týdně.

Disponibilní časová dotace v 1. - 10. ročníku: 20 hodin týdně.

Týdenní časová dotace pro jednotlivé žáky může být v individuálním vzdělávacím plánu upravena podle individuálních potřeb a zdravotního stavu žáka.

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět **Rozumová výchova** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a komunikace. Vzdělávací obsah předmětu je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.
- Předmět **Řečová výchova** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a komunikace. Vzdělávací obsah předmětu je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.
- Předmět **Smyslová výchova** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Vzdělávací obsah předmětu je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.
- Předměty Hudební výchova a Výtvarná výchova jsou spojeny v předmět **Estetická výchova** (s využitím časové dotace obou předmětů) a byly vytvořeny ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vzdělávací obsah těchto předmětů je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.
- Předmět **Pohybová výchova** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Vzdělávací obsah předmětu je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.
- Předmět **Rehabilitační tělesná výchova** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Zaměření předmětu musí odpovídat zdravotnímu stavu a specifické postižení žáků. Rehabilitační tělesná výchova je realizována ve všech ročnících základního vzdělávání. Předmět Zdravotní tělesná výchova zařazen není.
- Předmět **Pracovní výchova** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.

- **Předměty speciálně pedagogické péče** byly integrovány do těchto předmětů:
Předmět **logopedie** byl integrován do řečové výchovy, individuální nápravu provádí se žáky v rámci výuky klinický logoped, případně pedagog s aprobačí logopedie.
Předmět **ergoterapie** byl integrován do pracovní výchovy, se žáky pracuje individuálně v rámci výuky ergoterapeut.
Předmět **rehabilitace** byl integrován do rehabilitační tělesné výchovy, se žáky pracuje individuálně v rámci výuky fyzioterapeut.
- Učivo je ve všech předmětech rozpracováno po obdobích (1. – 3. ročník, 4. – 6. ročník, 7. – 10. ročník), protože se jedná o žáky se závažným postižením, kteří dosahují pokroků pomalu a potřebují stále opakování a upevňování probraného učiva. Podrobněji je učivo rozpracováno v individuálních vzdělávacích plánech žáků, které jsou i podkladem pro hodnocení.

Příloha: ŠVP pro přípravný stupeň ZŠ speciální

Školní vzdělávací program PŘÍPRAVNÝ STUPEŇ ZŠ SPECIÁLNÍ

Zřízení přípravného stupně ZŠS umožňuje §17 vyhlášky č. 108/2005 sb. o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních a zákon č. 49/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb.

Školní vzdělávací plán přípravného stupně ZŠ speciální (dále jen ZŠS) byl zpracován na základě Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání- RVP PV a s přihlédnutím k učebnímu plánu a osnovám přípravného stupně z roku 1997.

Charakteristika přípravného stupně ZŠS

Přípravný stupeň ZŠS je součástí ZŠ Jablonec nad Nisou, Liberecká 1734/31, příspěvková organizace. Děti jsou přijímány na základě žádosti zákonného zástupce a na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení

Rozhodnutí o zařazení dětí vydává ředitel ZŠ Jablonec nad Nisou, Liberecká 1734/31, příspěvková organizace.

Přípravný stupeň ZŠS poskytuje:

- 1 – 3 letá přípravu dětí na školní docházku,
- výuku dětí s více vadami a těžším mentálním postižením,
- výuku dětí s autismem,
- smyslovou výchovu,
- rozumovou výchovu,
- pracovní a výtvarnou výchovu,
- tělesnou výchovu,
- hudební výchovu,
- rozvoj řeči a komunikačních dovedností,
- rehabilitaci,
- speciálně pedagogickou diagnostiku.

Organizace výchovného a vzdělávacího procesu v přípravném stupni ZŠS

Výchovně vzdělávací činnost je rozčleněna do pěti vzdělávacích oblastí. Tyto oblasti se v průběhu každého vyučovacího dne pravidelně střídají, případně se vzájemně prolínají a doplňují, mohou být rozděleny podle potřeb dětí na kratší časové úseky. Délka vyučování je 20 vyučovacích hodin týdně. Výuka může být na základě doporučení lékaře nebo psychologa zkrácena a postupně navyšována.

Délka přípravy na vzdělávání v přípravném stupni ZŠS je 1 až 3 školní roky, dítě má možnost v každém z ročníků – zpravidla po ukončení školního roku – přejít do ZŠS, případně se integrovat do jiného typu ZŠ. Přípravný stupeň se nezapočítává do povinné školní docházky žáků.

Ve třídě přípravného stupně ZŠS zabezpečují výchovně vzdělávací činnost současně dva pedagogičtí pracovníci. Ve zvláště odůvodněných případech se na výuce může podílet i osobní asistent.

Do přípravného stupně ZŠS lze zařadit dítě od školního roku, v němž dosáhne 5 let věku, do zahájení povinné školní docházky, a to i v průběhu školního roku. Pro každé dítě z přípravného stupně ZŠS se vypracovává individuální vzdělávací plán pro školní rok, odpovídající jeho schopnostem a možnostem.

Přípravný stupeň ZŠS je umístěn v budově ZŠ speciální, takže děti jsou zde v každodenním kontaktu se svými budoucími spolužáky i s ostatními učiteli, mohou se s nimi setkávat při společných akcích.

Děti z přípravného stupně ZŠS pravidelně navštěvují divadelní představení pro mateřské školy. Zde se setkávají s vrstevníky z ostatních mateřských nebo základních škol.

Kapacita třídy je 6 dětí.

Vybavení třídy přípravného stupně ZŠS a přilehlých prostorů

Výchovně vzdělávací proces probíhá ve třídě. Třída je rozdělena na prostor pro vyučování (výškově nastavitelné lavice i židle, k dispozici jsou i židle ARIS pro děti s tělesným postižením) a na prostor pro cvičení, volnou hru, odpočinek a relaxaci. Třída je vybavena didaktickými pomůckami, interaktivními hračkami, relaxačními vaky, rehabilitačními míči a pomůckami pro polohování.

Dětem je k dispozici relaxační místnost Snoezelen. Je vybaven vodním lůžkem, houpačkou, vodními válci, hrou světél, s možností poslechu relaxační hudby a hry na rytmické hudební nástroje. Součástí školy je prostorná zahrada, částečně zastíněná stromy, s pískovištěm.

Režim dne ve třídě přípravného stupně ZŠS

7.45 - 8.10 příchod dětí

8.10 - 8.30 přivítání (Kdo je ve škole, jaký je den, jaké je počasí, denní program dle ročního období, říkanka, písnička)

8.30 - 9.30 výuka, individuální práce, rehabilitační a logopedická péče

9.30 - 10.00 hygiena, svačina, relaxace

10.00 - 11.15 skupinové činnosti

11.15 – 11.40 oběd, odchod domů nebo přesun na odpolední činnosti

Zapojení rodičů do vzdělávacího programu přípravného stupně ZŠS

Průběžně během školního roku:

- besídky, vystoupení, pracovní a výtvarné dílny,
- denní konzultace učitelů s rodiči při příchodu a odchodu dětí,
- možnost účasti rodičů při vyučování.

Spolupráce s odborníky

Učitelé pravidelně spolupracují:

- s jednotlivými SPC,
- s logopedem,
- s fyzioterapeutkami,
- s odbornými lékaři, lázněmi a poradenskými centry podle potřeb dítěte (s vědomím rodičů),
- MŠ, ZŠ, ZŠ speciální.

Cíle a záměry

Cílem přípravného stupně ZŠS je:

- systematicky připravovat děti pro školní vzdělávání dětí,
- vytvořit optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte,
- posilovat sebedůvěru dítěte, jeho radost z učení se, potěšení z objevování, experimentů,
- poskytovat dítěti šanci získávat poznatky ze svého okolí a podle svých možností je prakticky využívat,
- vytvářet takové situace, ve kterých se postupně rozvíjejí společné aktivity s rodiči, ostatními dětmi, situace, ve kterých dítě může pochopit vlastní roli ve skupině a učí se akceptovat druhé,
- poskytovat dítěti příležitost sebevýjádření pro zlepšení komunikace s okolím,
- všechny činnosti směřovat k podporování vlastní aktivity dítěte,
- diagnostikovat pozdější zařazení žáka do nejvhodnějšího typu třídy v rámci ZŠ speciální, popř. zvolit vhodnou integraci v jiném typu školy.

Dokumentace

Třídní učitel přípravného stupně vede tuto dokumentaci: třídní knihu, třídní výkaz, osobní spisy dítěte a individuální vzdělávací plán dítěte.

Individuální vzdělávací plán (IVP)

Každé dítě má v přípravném stupni ZŠ svůj IVP. Je vypracován třídním učitelem s přihlédnutím k individuálním potřebám a možnostem. Podkladem pro vypracování je doporučení školského poradenského zařízení.

S IVP třídní učitel průběžně pracuje, zaznamenává míru naplnění jednotlivých výstupů.

Evaluační činnosti

H O D N O C E N Í

- a) Počáteční speciálně pedagogická diagnostika
- b) Každodenní - systém pochval a drobných motivačních odměn
 - konzultace s rodiči o stavu, změnách, úspěších i neúspěších dítěte
- c) Závěrečné hodnocení - osvědčení o absolvování příslušného ročníku
- d) Jiná hodnocení – se provádějí průběžně během roku pro potřeby lázní, lékaře, psychologa, speciálního pedagoga se souhlasem rodičů.

Klíčové kompetence

Elementárních klíčových kompetencí mohou děti v přípravném stupni ZŠ dosahovat pouze za přispění a dopomoci druhé osoby. Při práci s dětmi v přípravném stupni ZŠ je kladen důraz především na kompetence komunikativní, sociální a personální, protože klíčové je především pomoci dětem najít vhodnou formu komunikace a soužití s okolím.

KOMPETENCE K UČENÍ

Při přechodu z přípravného stupně ZŠ na ZŠ dítě:

- je schopno koncentrovat se na určitou činnost,
- napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti,
- používá učební pomůcky.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Při přechodu z přípravného stupně ZŠ na ZŠ dítě:

- řeší známé situace na základě nápodoby či opakování,
- chápe a plní jednoduché příkazy,
- orientuje se v okolním prostředí,
- orientuje se v časovém režimu dne,
- překonává pocity strachu.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Při přechodu z přípravného stupně ZŠ na ZŠ dítě:

- poznává známé osoby a dorozumívá se s nimi verbálně nebo neverbálně,
- reaguje na své jméno,
- reaguje na jednoduché pokyny, vyjadřuje souhlas či nesouhlas,
- vyjadřuje své potřeby, pocity a nálady verbálně či neverbálně,
- dokáže pozdravit a reagovat na pozdrav.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Při přechodu z přípravného stupně ZŠ na ZŠ dítě:

- uvědomuje si svoji osobu prostřednictvím svého těla,
- zná své členy rodiny a osoby z nejbližšího okolí,
- navazuje kontakt a dorozumívá se s okolím,
- spolupracuje se svými učiteli a spolužáky.

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Při přechodu z přípravného stupně ZŠ na ZŠ dítě:

- zvládá nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny,
- poznává, případně používá předměty denní potřeby,
- rozlišuje předměty různé velikosti a tvaru, uchopuje je a manipuluje s nimi.

Učební plán přípravného stupně ZŠS

Vzdělávací oblasti	Počet hodin týdně
Smyslová výchova	3
Rozumová výchova	5
Pracovní a výtvarná výchova	4
Tělesná výchova	5
Hudební výchova	3
Celkem	20

Poznámka:

Obsah učiva není vnitřně diferencován podle jednotlivých ročníků, to umožňuje pracovat s každým žákem podle jeho možností a schopností, nezávisle na délce docházky.

Obsah učiva

ZÁŘÍ

Téma: Babí léto

Smyslová výchova

- orientace ve třídě, v budově a okolí školy
- cvičení očních pohybů (sledování pohybujícího se předmětu)
- třídění přírodního materiálu (kaštiny, ořechy, žaludy, šišky apod.)
- poznávání předmětů podle hmatu s využitím i bez využití zraku

Rozumová výchova

- seznamování se školním prostředím, se spolužáky
- uvědomování si vlastní osoby a jména, budování vztahů se spolužáky a rozlišování jejich jmen, uvědomování si kdo je dnes přítomen, kdo chybí
- práce s fotografiemi – identifikace vl. osoby, žáků a učitelů
- pochopení pojmu: já
- seznámení se školními pomůckami
- přiřazování předmětů k obrázku
- návčik pozdravu, požádání a poděkování

Pracovní a výtvarná výchova

- návčik svlékání a oblékání oděvu, zouvání a obouvání bot
- posilování hygienických návyků
- sběr přírodnin, koláže z přírodních materiálů, lepení
- práce s pískem na pískovišti

Tělesná výchova

- rozvíjení hrubé motoriky – chůze po schodech, chůze po čáře, poskoky na místě apod.
- cvičení s míči
- hudebně pohybové hry
- vycházky do okolí

Hudební výchova

- seznámení s Orffovými nástroji
- rytmizace říkadel a písní
- poslech hudby a relaxace

ŘÍJEN

Téma: Měsíc barev

Smyslová výchova

- třídění předmětů podle základních barev, přiřazování
- ochutnávání různých druhů ovoce a jeho poznávání podle chuti
- rozlišování vlastností předmětů: tvrdý x měkký, velký x malý
- sběr přírodnin (ořechů, listů...)

Rozumová výchova

- podzim, pozorování přírody
- poznávání základních barev
- podzimní úroda – druhy ovoce
- práce s obrázky (přiřazování ovoce k obrázku, stejných obrázků k sobě)
- předměty denní potřeby – poznávání, přiřazování
- posilování prosociálního chování, základní pravidla chování – požádání, poděkování
- návik správného držení psacího náčiní, přípravná grafomotorická cvičení

Pracovní a výtvarná výchova

- výrobky z přírodnin, koláže, otisky listů
- práce s papírem, barevní draci
- posilování samostatnosti při svlékání a oblékání oděvu, zouvání a obouvání bot
- návik zapínání a rozepínání suchého zipu
- výroba ovocného salátu

Tělesná výchova

- vycházky do přírody
- relaxační cvičení s prvky jógy
- dechová cvičení
- chůze po špičkách a po patách, běh na krátké vzdálenosti

Hudební výchova

- hra na Orffovy nástroje
- rytmizace a doprovod lidových písní
- písně, ve kterých se objevují názvy barev (Černé oči, Červený šátečku, Travička zelená, Holka modrooká, Barvy...)
- hra na tělo (tleskání, dupání)

LISTOPAD

Téma: Měsíc padajícího listí

Smyslová výchova

- třídění předmětů nebo obrázků podle barev
- foukání do drobných lístků, papírků, větrníku, bublifuku
- rozlišování povrchů, hlazení různých materiálů, rozlišování: hladký x hrubý
- hmatové domino
- sebezpozorování v zrcadle
- poznávání známých osob podle hlasu

Rozumová výchova

- moje tělo, zdraví, hygiena
- poznávání základních částí těla a obličeje
- skládání obrázku postavy z několika částí
- rozlišování chlapec x děvče, muž x žena
- poznávání hygienických potřeb, přiřazování předmětů k obrázkům, stejných obrázků k sobě

Pracovní a výtvarná výchova

- otisky rukou, prstů – práce s prstovými barvami
- obkreslování postavy dětí
- posilování hygienických návyků
- skládání vlastního oděvu
- úklid pracovního místa – nácvik mytí stolu, zametání
- hrabání a odklizení listí

Tělesná výchova

- hudebně pohybové hry
- hry zaměřené na poznávání lidského těla a jeho částí, říkanky s ukazováním
- opičí dráhy, cvičení obratnosti
- pouštění papírových draků

Hudební výchova

- poznávání hudebních nástrojů (klavír, kytara, flétna ...)
- poslech hudby různého charakteru
- rozlišování potichu x nahlas

PROSINEC

Téma: Měsíc dlouhých nocí

Smyslová výchova

- rozpoznávání a vnímání kontrastů tma x světlo (formou hry)
- poznávání předmětů podle hmatu s využitím i bez využití zraku
- třídění předmětů podle tvaru (kostky x míčky apod.)
- určování původu a směru zvuku

Rozumová výchova

- Mikuláš, advent, Vánoce – zvyky, vyprávění s obrázky
- rozlišování a určování den x noc, ráno x poledne x večer
- vztahy v rodině – členové rodiny a širší rodina, jejich jména
- práce s fotografiemi rodiny
- opakování + rozšíření barev

Pracovní a výtvarná výchova

- přání k Vánocům, PF – zapouštění barev, tuší
- vánoční ozdoby z papíru
- výroba vánočních dárků – modelování, práce s keramickou hlinou
- pečení cukroví, válení válečkem, vykrajování formičkami
- návčik oblékání čepice, šály, rukavic

Tělesná výchova

- cvičení na rehabilitačním míči
- prolézání látkovým tunelem
- hudebně pohybové hry

Hudební výchova

- poslech vánoční hudby
- návčik koled
- rozlišování zvuků hudebních nástrojů

LEDEN

Téma: Měsíc stříbrných vloček

Smyslová výchova

- rozlišování: studený x teplý, suchý x mokrý (hry s vodou)
- poznávání potravin podle chuti
- rozlišování sladký x kyselý
- sání brčkem

Rozumová výchova

- zimní počasí, hry a sporty v zimě, sportovní potřeby
- oblečení – jak se oblékáme v zimě
- vyprávění s obrázky, obohacování slovní zásoby
- přířazování obrázků na základě logické souvislosti (co k sobě patří)
- poznávání druhů potravin
- rozlišování hodně x málo x nic
- skládání obrázku ze dvou částí

Pracovní a výtvarná výchova

- návlek rozepínání a zapínání zipu
- posilování udržování pořádku v oblečení, skládání
- práce s textilními materiály (vlna, vata ...) – lepení na papír (sníh, sněhulák)
- modelování – tvarování kuliček, válečků
- stavění sněhuláků

Tělesná výchova

- hry na sněhu
- cvičení s míči (kutálení, házení, chytání)
- relaxační cvičení s prvky jógy

Hudební výchova

- písně, ve kterých se objevují druhy počasí (Prší, prší, Sněží, mráz kolem běží, Bude zima bude mráz...) a jejich doprovod na jednoduché hudební nástroje
- pohybové hry s říkadly
- poslech relaxační hudby

ÚNOR

Téma: Měsíc hladových ptáčků

Smyslová výchova

- poznávání hudebních nástrojů podle zvuku
- rozvoj čichu (lahvičky s kávou, vanilkou, kořením, octem, parfém)
- třídění předmětů podle velikosti
- třídění geometrických tvarů

Rozumová výchova

- režim dne, rozdíl škola x domov
- osvojování základních časových vztahů (ráno x poledne x večer, dnes x včera x zítra)
- práce s komunikačními kartami, společné vytváření náplně dne (rozvrh činností)
- domácí zvířata a zvířata v lese, zvířata a ptactvo v zimě
- napodobování hlasů zvířat a ptáků
- poznávání základních plošných tvarů (kolečko, čtverec, trojúhelník)
- opakování pojmů: malý x velký, hodně x málo x nic

Pracovní a výtvarná výchova

- papírová koláž – ptáci na krmítku
- práce se stavebnicí
- navlékání korálek na šňůrku
- sypání zrní do krmítka

Tělesná výchova

- cvičení na balančních plochách
- dechová cvičení
- cvičení s míči, hod na cíl

Hudební výchova

- písničky se zvířecí tematikou (Kočka leze dírou, Skákal pes, Pásla ovečky...)
- a jejich doprovod na Orffovy nástroje
- vybírání správného doprovodného obrázku k dané písni
- poslech relaxační hudby

BŘEZEN

Téma: Měsíc sněženek

Smyslová výchova

- cvičení čichu, chuti (rozlišování potravin a nápojů)
- třídění obrázků podle obsahu (rostliny x zvířata)
- práce s pískovnicí (materiál: krupice, rýže, hrách...)
- směrová orientace, řazení předmětů zleva doprava

Rozumová výchova

- vítání jara, poznávání rostlin
- poznávání zvířat a jejich mláďat
- společné vyprávění s obrázky s jarní tematikou (sledování krátkého vyprávění, uvědomování si změn v přírodě, obohacování slovní zásoby, správné pojmenování)
- napodobování hlasů zvířat
- práce na PC – výukový program Altík
- čísllice 1, 2, přiřazování čísllice k počtu

Pracovní a výtvarná výchova

- malování vodovými barvami, zapouštění barev
- spolupráce při přípravě svačiny
- vkládačky se zvířátky
- výzdoba třídy- jaro, Velikonoce

Tělesná výchova

- napodobování chůze zvířat (žába, rak, čáp...)
- chůze po schodech se střídáním nohou
- opičí dráhy, cvičení obratnosti
- skoky na místě a přes čáru

Hudební výchova

- doplňování slov do textu známých písní + přiřazování správného obrázku k písničce
- doprovod písní na jednoduché hudební nástroje
- společné tanečky při hudbě (Pásla ovečky, Zajíček v své jamce...)

DUBEN

Téma: Měsíc duhy

Smyslová výchova

- řazení předmětů podle velikosti
- rozlišování kulaté x hranaté
- prostorová orientace v místnosti, určování nahoře x dole, na x pod x do
- poznávání změn a rozdílů na předmětech a obrázcích

Rozumová výchova

- počasí – druhy, pozorování přírody, uvědomování si – jak je dnes venku
- jak se oblékáme když je teplo x zima, druhy oblečení
- dopravní prostředky
- napodobování zvuků dopravních prostředků (auto, vlak)
- vkládání detailních částí obrázku do předlohy
- poznávání začátečního písmena vlastního jména, jeho vyhledávání mezi jinými tvary

Pracovní a výtvarná výchova

- velikonoční přání, malování vajíček
- ztvárnění duhy, deště – barevná atmosféra
- ovečka z lepenky na špejli do osení
- setí a péče o osení, pozorování klíčení semínka, zalévání

Tělesná výchova

- dechová cvičení
- synchronizace pohybů- cvičení s barevným padákem
- cvičení s míči, hod na cíl

Hudební výchova

- písně ve kterých se objevují různé druhy počasí (Prší, prší, Sněží, Slunce šlo spát, Nezacházej slunce, ...)
- doplňování chybějících slov do textů známých písní
- hra na Orffovy nástroje

KVĚTEN

Téma: Měsíc květin a včel

Smyslová výchova

- určování první a poslední pozice
- rozlišování na začátku x na konci
- cvičení pozornosti při krátkém vyprávění pohádky
- cvičení směrové orientace: nahoru x dolů, dopředu x dozadu, na začátku x na konci

Rozumová výchova

- poznávání různých druhů rostlin, přiřazování reálné rostliny k obrázku
- rozlišování květiny x stromy
- moje maminka – svátek, moje rodina, názvy členů rodiny a jejich jména, práce s fotografiemi
- naše město Jablonec – vycházka a vyprávění, práce s obrázkem a fotografiemi
- hra domino

Pracovní a výtvarná výchova

- práce s papírem – skládání květin z barevných papírů
- zalévání květin na školní zahradě
- přání ke Dni matek
- práce s pískem na pískovišti

Tělesná výchova

- vycházka k přehradě
- běh, chůze v nerovném terénu
- hry s míči a kuželkami
- jízda na koloběžce

Hudební výchova

- písňe ve kterých se objevují názvy rostlin (Travička zelená, Růžička, Okolo Hradce)
- doprovod na jednoduché hudební nástroje
- rytmická cvičení

ČERVEN

Téma: Měsíc slunce

Smyslová výchova

- vkládačky (písmenka x zvířátka)
- hry s vodou – nabírání, přelévání
- rozlišování a poznávání zvuků bez využití zraku

Rozumová výchova

- léto, počasí, jak se chránit před sluncem
- zvířata a jejich mláďata, prostředí ve kterém žijí
- skládání jednoduchých puzzle ze 4 dílů s motivy zvířat
- doplňování neúplných obrázků
- identifikace podle nápovědy (př. Kdo chytá myši?...)

Pracovní a výtvarná výchova

- kreslení křídami na chodník
- modelování a vykrajování z keramické hlíny
- hry s pískem, vybírání kamínků z písku
- navlékání korálků

Tělesná výchova

- výlet do ZOO
- chůze po špičkách, po patách, po čáře
- hry na hřišti, kopání do míče
- jízda na koloběžce

Hudební výchova

- zpěv táborových písní při kytáře
- doprovod písní na jednoduché hudební nástroje
- poznávání reprodukováných hlasů zvířat